

A HTMT HÍREI

A Magyar Tudomány augusztusi száma

Megjelent a Magyar Tudományos Akadémia folyóiratának legfrissebb száma, amelynek tematikus összeállítása Új távlatok az endokrinológiában Igaz Péter vendégszerkesztésében. [...] A számban megtalálható Kürti László Orvosok, dobok és táncok: egy ismeretlen amerikai–magyar utazó és amatőr vizuális antropológus, Andreas E. Laszlo (1899–1960). című tanulmánya. [...] Az USA-ba kivándorolt magyar kutatók és tudósok neve és munkássága kellőképpen feldolgozott, ám korántsem teljes. A tanulmány egy olyan magyar származású orvos életét és munkásságát ismerteti, aki eddig még nem került a tudománytörténet kutatóinak a látószögébe...” Forrás: Mersz.hu: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Elstartoltak a GENIUS-táborok

A GENIUS Jótékonyági Alapítvány 2011 óta szervez nyári táborokat, melyek száma évről évre bővül, s a tematikájuk a kárpátaljai fiatalok érdeklődési köréhez igazodik. Idén nyáron 500 gyerek részvételével öt hét alatt, öt helyszínen összesen tíz tábort szerveznek. A fiatalokkal 52 oktató és 50 nevelő foglalkozik majd. [...] Hétfőn három tábort nyitottak meg: Beregszászban a színjátszó, valamint a Bereg-vidéki népzenei és néptánc tábort, Nagydobronyban pedig az Ung-vidéki Sporttábort. [...] Az alapítvány legrégebbi és egyúttal legnépszerűbb tábora a Bereg-vidéki népzenei és néptánc tábor. [...] Bár egy-egy turnusra elvileg 30 gyermek mehetne, Váradi Natália, a GENIUS Jótékonyági Alapítvány igazgatója, az MTA külső köztestületének tagja mindig hangsúlyozza, ha ennél több a jelentkező, akkor is igyekszik kieszközölni, hogy senkit se küldjenek el...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Pocsai Sándor csongori lelkipásztor

Csongor lakossága a háború előtti időszakban 2400 fő volt, ebből 1680-an vallották magukat reformátusnak – tudtuk meg a lelkipásztortól. – A háború kitérése után csaknem 600-an mentek el a gyülekezetből. Ma minden lelkész szembesül azzal a megdöbbentő, de valós ténnyel, hogy újra kell építenie a gyülekezetét. Ezt nem tanították a teológián. Mindezek ellenére nem temetkezhetünk az önsajnálataiba, hiszen nem olyan kilátástalan a helyzet, mint ahogyan azt sokan gondolják. [...] Kilenc hónapon keresztül több mint 45 menekült volt elszállásolva a gyülekezet bázisán. [...] Pocsai Sándor megjegyyezte, a másik nagy probléma a gyülekezet életében, hogy a háború miatt családok tucatja szakadt ketté. Nagyon sok gyerek apa nélkül nő fel, s közben a nők arra kényszerültek, hogy átvállalják a családfenntartó szerepét. [...] Egy nőnek sokkal nagyobb teherbírása van, mint egy férfinak, de a teherbírás nem korlátlan...” Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#)

AUSZTRIA

AMS előadás a bécsújhelyi magyaroknak

1400 magyar él állandó lakcímen Bécsújhelyen, a környező településeken pedig mintegy 1000 fő. Emellett hasonló számban vannak azok, akik ideiglenes lakcímmel rendelkeznek, vagy csak a munka miatt vannak itt hét közben. A munkaügyi hivatal regionális vezetőjének, Mevlüt Kücükyasarnak a közelmúltban tartott előadása értékes információkat és támogatást nyújtott ennek a közösségnek. A programot a Bécsújhelyi és környéki Magyarok Kulturális Egyesülete (KUWU) szervezte. [...] Ezek a kezdeményezések értékes információkat és támogatást nyújtanak a bécsújhelyi magyar közösségnek a munkakeresésben és az osztrák társadalomba való beilleszkedésben...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Magyar médiatábor gyerekeknek Bécsben

A médiával szemben kritikus, értő olvasók nevelése, és a tartalomkészítés fortélyainak továbbadása. Erre vállalkoznak a Bécsi Magyar Iskolában augusztus 28-tól sorra kerülő médiatábor oktatói. A 10-15 éves gyerekeknek hirdetett program a fotó, a videó és a zene körül forog. [...] Egyre több kapaszkodóra van szükségünk, még nekünk felnőtteknek is, és ez a gyermekeinkre hatványozottan igaz” – írja felhívásában a két táborvezető, Bajka Kinga Csengele, a Bécsi Magyar Iskola pedagógusa és Horváth Nóra, online szerkesztő, videó újságíró...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Veszélyben a sós tavak a Fertő mellett

A környezetvédelmi ernyőszerkezet felhívta a figyelmet a Fertőzugban található sós tavak veszélyeztetettségére. A 36 osztrák környezet- és természetvédő szervezetet tömörítő, párt független szövetség egy körút során arra figyelmeztetett, hogy hamarosan az utolsó szikes tavak is kiszáradhatnak. A Fertő tó keleti oldalán egykor mintegy 140 szikes tó volt. Mára azonban már csak 30 maradt érintetlenül...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

Református egyház: Jogilag is egységben a diaszpórával

Nyugat-európai, köztük ausztriai magyar protestáns gyülekezetek csatlakoztak nemrégiben a Magyar Református Egyházhoz. Az egyház közös zsinata július 14-én megszavazta ugyanis a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége felvételét soraiba. [...] Karvansky Mónika, az AMRLSZ lelkésze és a Nyugat-Európai Magyar Protestáns Gyülekezetek Szövetsége elnöke elmondta: „Mi is ide tartozónak érezzük magunkat, ebbe az egységbe, ebbe a közösségbe, hiszen a híveink is a Kárpát-medencéből érkeznek Nyugat-Európába...” Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk >](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Újra Baumgartner Dubravkot választották meg Lendvai Galéria-Múzeum élére

A Lendvai Galéria-Múzeum Tanácsa hétfői ülésén egyhangúlag támogatta Baumgartner Dubravko, az intézet eddigi igazgatójának kinevezését a következő ötéves mandátumra. Az igazgatót Lendva Község Tanácsa nevezi ki. Baumgartner Dubravko 2018-ban vette át a Galéria-Múzeum vezetését, és mint elmondta, az előző mandátumban a terveit nem tudta teljes mértékben megvalósítani, hiszen a járványidőszak erősen befolyásolta a kulturális intézmények munkáját. Számos projektet viszont sikeresen kiviteleztek, s ezeken az alapokon szeretné folytatni a jövőben. „Elsőként három alaprojektet emelnék ki, éspedig a Képzőművészet óriásai kiállításorozatot, a bronzöntő művésztelepet és a Lind-Art Junior ifjúsági művésztelepet, melyek folytatása kiemelt fontosságú...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

A Lendvai Kétnyelvű Középiskola (KKI) végzősei

A Lendvai Kétnyelvű Középiskola (KKI) július 10-én, az érettségi eredmények kihirdetésének napján a színházteremben osztotta ki ünnepélyesen az általános, valamint szakmai érettségizőknek és záróvizsgázóknak a bizonyítványokat. Az iskolának a 2022/23-as tanévben egy aranyérettségizője van, Kopinya Zoja vegyésztechnikus. A Lendvai Kétnyelvű Középiskolában a 2022/2023-as tanévben 82 végzős diák közül 69 tanuló érte el az érettségihez, illetve a szakvizsgához szükséges szintet...” Forrás: Nepujzag.net: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJIDASÁG

Vajdaságban 80 iskolában okozott károkat a vihar

Rendkívüli ülést tartott vasárnap a helyi válságstáb a tartományi kormány épületében Újvidéken. Az elmúlt napok viharai súlyos károkat okoztak. Vajdaságban összesen 80 iskola sérült meg a két vihar során. 3 ember pedig életét veszítette. Fák dőltek ki vezetőkeket, házakat és járműveket megrongálva. [...] Ami a helyreállítást illeti, az iskoláskor előtti intézmények, az általános és középiskolák élveznek elsőbbséget...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Interjú: Radócki-Dukai Virág, tanár

Egyenes út vezetett a tanári pályára — vallja Radócki-Dukai Virág. A zentai Bolyai Tehetséggondozó Gimnázium magyar szakos tanárnőjének munkáját Bonis Bona díjjal jutalmazták Budapesten, a rangos elismerés kapcsán kerestük fel, hogy hivatásáról kérdezzük. [...] Többgenerációs pedagóguscsaládból származik, édesanyja és nagymamája is tanárok voltak, de a pályaválasztásnál nem ez volt a mérvadó. [...] Magyar szakos tanári diplomát szerzett a Szegedi Tudományegyetemen. A szerbiai háborús időszakban a szülei úgy látták jónak, ha Magyarországon tartózkodik a család egy ideig. [...] Sok áldozattal jár a tehetséggondozás? Nem használnám ezt a kifejezést, mert ez nem áldozat egy tanárnak, hiszen a munkájának a legszebb része azokkal a gyerekekkel foglalkozni, akik valóban akarják ezt. Látni azt, hogy miként fejlődik a diák...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Két magyar játékfilmet is vetítettek kedd este a Palicsi Filmfesztiválon

Az egyik egy pozsonyi magyar rendező, Prikler Mátyás politikai thrillerje, a Hatalom, a másik pedig Tösér Ádám alkotása, a rendszerváltozás kezdeteiről szóló Blokád. A rendezőket a szemlére is meghívták. [...] Lusta politikai thriller – ha meg kellene határozni a Hatalom című film műfaját, talán ez állna a legközelebb hozzá – mondja Prikler Mátyás pozsonyi magyar rendező. [...]

Beutatták a Köbli Norbert forgatókönyve alapján készült Blokád című filmet is, amely az életrajzi drámát ötvözi a politikai thrillerrel. A magyar rendszerváltozás hajnaláról még nem készült játékfilm, vagyis kibeszéletlen téma, hogy hogyan lett vége a szocialista rendszernek, és hogyan bontakozott ki a demokrácia – mondta a rendező. [...] Csütörtökön szintén két magyar filmet mutatnak be a Palicsi Filmfesztiválon...” Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Beszámoló: Zarándoklat az aracsi pusztatemplomnál

Az aracsi zarándoklat élő kapcsolatot ad, nem csak az emberek között — az ódon falak árnyékában lengedező szél, a lekaszált fű illata... [...] Százán gyűltünk ma össze. [...] Micsik Béla szervező, hitoktató, a Háló egyik bogozója elmondta: [...] Eleve gyalogos zarándoklatnak indult a kezdetekben, az volt az alapszándék, hogy élmény legyen, beszélgetés, társalgás, mely az aracsi pusztatemplomnál csúcsonylik ki. [...] A szentmisét Horváth László bácsföldvári plébános celebrálta paptársaival, majd a közösen elfogyasztott ebéd és frissítő után Csömöre Zoltán történelemtanár, régész tartott lenyűgöző előadást Aracs településéről és a pusztatemplomról...” Forrás: Hetnap.rs: [teljes cikk >](#)

Vélemények: Mire vár még a vajdasági magyar értelmiség?

A délvidéki/vajdasági magyar közösség létszáma az utóbbi tizenegy évben egyharmadával csökkent. [...] Folyamatosan és mind „hangosabban“, türelmetlenebbül jelennek meg a kérdések, megállapítások, felhívások a vajdasági magyar értelmiség szerepéről a vajdasági magyar közösség mind nehezebb életkörülményeinek áttekintésekor. [...] Az egyik, a hallgatásba burkolódzók, akik nem „keverednek“ bele a politikába, még akkor, sem ha belül, mélyen megvetik a politikai vezetőket, de ezt soha nem mutatják ki, mert „ez nem az ő dolguk.“ [...] ...elég volt a sunyításból, kivárából, ilyen, olyan kiváltságok féltéséből, az amúgy teljesen értelmetlen kinevezések, kiadványok halmozásából, amikor a közösség mind mélyebbre süllyed és a biológiai megmaradás a tét. [...] Ez a centralisztikus nemzetállami ideológia, folytatta, az eredetnacionalizmuson alapuló nemzetállam, a „szerb világ”, ahogy az egyik szerbiai politikus mondja, kisebbségellenes még akkor is, ha nem represszív...” Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Videó: Tonk Márton, a Sapientia legnépszerűbb szakjai

A 32. Bálványosi Nyári Szabadegyetem és Diáktábor szervezői a Sapientia – Erdélyi Magyar Tudományegyetem rektorát többek között a felsőoktatás-fejlesztéssel kapcsolatos panelbeszélgetésre hívták meg. Tusványoson Tonk Mártont a felsőoktatási intézménynek a felvételi adatokkal kapcsolatos legfrissebb információkról kérdeztük. [...] 2300-2400 létszámunk stabilnak mondható évről évre. [...] Nagyon pozitív meglepetést ért el a Szepsiszentgyörgyi sport edző szakunkra jelentkezők magas száma...” Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Videó beszélgetés: Botházi Mária író

Ha Botházi Mária erdélyi írónének azt mondjuk, hogy erdélyiség, ő azt feleli, hogy kommunista tömbház és szürke utcakép. „Ha az idilli Erdélyképre gondolunk, akkor az maga a Tündérgert... ahol Erdély csupa táj, kolomp szőlő a tájban, zöld fű serken a mezőn, juhok legelésznek” – magyarázta öniróniával a hangjában, amikor arra kértük, a 12. Kolozsvári Ünnepi Könyvhéten üljön le velünk egy kávéra, és ossza meg gondolatait arról a sorsközösségről, mindannyiunk közös terhéről, tulajdonságáról, amelyben mi, erdélyiek léteünk...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

Új igazgató vezeti a Gyergyószentmiklósi Művelődési Központot

Benedek Tibor Magor tölti be mostantól a Gyergyószentmiklósi Művelődési Központ igazgatói tisztségét. A Marosvásárhelyi Művészeti Egyetem adjunktusa, népzene kutató szándéka, hogy akcióba hozza azt a kulturális tőkét, azt a hagyatékot (legyen az népművészet, vagy magas kultúra), amit a gyergyói régió képvisel, és megmutassa azt a nagyvilágnak. Benedek Tibor Magor elmondta, régóta dédelgetett álma egy természetművészet projekt. Az új igazgató kinevezése 120 napra szól, ez alatt meg kell szervezni a versenyvizsgát is a tisztség betöltésére...” Forrás: Szekelyhon.ro: [teljes cikk >](#)

Tizenöt ifjú lelkipásztort szenteltek fel Mezőbádon

A mezőbáondi gyülekezet hatalmas összefogással munkálkodott azért, hogy az Erdélyi Református Egyházkerület július 6-i közgyűlésének méltó helyszínt adjon, és az ifjú lelkészek felszentelését igazi ünneppé tegye. Az ünnepi istentiszteleten Kató Béla püspök hirdette az ígét. A közgyűlést Ambrus Attila, az Erdélyi Református Egyházkerület főgondnokának köszöntése nyitotta meg. [...] Ma tizenöt lelkipásztort bocsátunk ki véglegesen a szolgálatra. [...] Egyesek azt nehezményezik, hogy a lelkipásztorok bőbeszédű. Nagy baj az, ha a lelkipásztor szükséztavú, mert ha rendes ember, lelki ember, ha evangéliumi, akkor kár minden ki nem

mondott szaváért. A mai világban furcsa biztatás, miközben a lelkészt folyton szorítják, hogy minél rövidebben prédikáljon...”
Forrás: E-nepujsag.ro: [teljes cikk >](#)

Közösséggé kovácsolódó konfirmandusok a Magyar Unitárius Egyház táborában

Nemcsak erdélyi, de magyarországi, sőt más országokból érkezett fiatalok is részt vettek idén abban az immár hagyományossá vált, úgynevezett mozgótáborban, amelyet a konfirmáció előtt állók számára szervez minden évben a Magyar Unitárius Egyház. A fontosabb unitárius nevezetességeket, erdélyi helyszíneket keresik fel a táborozók, 132 gyerek, 11 táborvezető lelkész és teológus. [...] Jobbágy Júlia kolozsvári unitárius lelkész, a tábor irányítója elmondta, tizenkettedik alkalommal szervezték meg az eseményt, és két nagyobb célt tűznek ki minden évben a tábor hetére: az egyik az, hogy „kézzelfoghatóvá” váljon a gyerekek számára az egyház. [...] „Nagyon érdekes számunkra, hogy évről évre tényleg más a dinamikája a csoportoknak, de alapjában véve egy idei és egy évtizeddel ezelőtti táborozónak ugyanaz az igénye: figyeljenek rá, értsék meg és segítsenek neki megtalálni a helyét...” Forrás: Kronikaonline.ro: [teljes cikk >](#)

Barabási Albert-László lesz a Rejtett mintázatok vendége

A BarabásiLab: Rejtett mintázatok című kiállításának kiemelt eseményére hívja a közönséget a Maros Megyei Múzeum. A július 27-ei, csütörtöki esemény attól lesz különleges, hogy a vendég maga a Hálózatelmélet szerzője, a kiállítás létrehozója, Barabási Albert-László fizikus, az MTA külső tagja, közölte a múzeum...” Forrás: Maszol.ro: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Szlovákiában elsőként nyerte el a Fulbright–Schuman-ösztöndíjat

N. Varagya Szilvia több mint 20 éves szakmai tapasztalattal a háta mögött fogott doktori tanulmányokba, és hamarosan az egyik legrangosabb ösztöndíjprogram keretében utazik az USA-ba, hogy a társadalmi polarizálódás és a politikai kommunikáció kölcsönhatását kutassa. [...] Mint mondja, nagy nyugtalansággal követi a közélet eseményeit, és aggasztja, ahogy a mindennapi emberi kapcsolatokat is mérgezi a társadalmi polarizáció. Kutatói munkájával ennek csökkentéséhez szeretne hozzájárulni. [...] A disszertációs munkám témája a Covid-kommunikáció volt, az, hogy hogyan jelent meg járvánnyal kapcsolatos szlovákiai közéleti retorika a magyar médianyelvben...” Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Szent-Ivány József művelődésszervezőről szól a Fórum intézet legújabb ismeretterjesztő hangpostája

A Prágai Magyar Hírlap megalapítója, a Szentiváni Kúriának és a Kazinczy Könyvkiadó létrehozója, a szlovákiai magyar kultúra egyik legfontosabb mecénása egy bejei birtokos, Szent-Ivány József volt. Erről a sokoldalú személyiségről és arról, mit köszönhet neki a felvidéki magyar társadalom, Tóth László, költő és művelődéstörténész beszél a Bagoly mondja legújabb adásában. Beszélgetőtársa Csanda Gábor volt...” Forrás: Bumm.sk: [teljes cikk >](#)

Tárlat: A századforduló divatja felvidéki magyar művészek alkotásain Besztercebányán

A látszat varázsa címmel látható a besztercebányai Bethlen-házban székelő Közép-szlovákiai Galéria időszaki tárlata. Az október elsejéig megtekinthető kiállítás zömmel a Felvidéken született és tevékenykedő magyar festők alkotásait vonultatja fel. A kiállítási projekt az 1890 és 1914 közötti időszak polgárságának öltözködésére összpontosít...” Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Videó: Remekül szerepelt a kassai Thália Színház a Magyar Színházak 35. Kisvárdai Fesztiválján

Remekül szerepelt a Kassai Thália Színház a Magyar Színházak 35. Kisvárdai Fesztiválján, ami a határon túli színházaink legjelentősebb seregszemléje és versenye is egyúttal. A kassai teátrumot a szakmai zsűri azzal díjazta, hogy William Shakespeare a Szentivánéji álom című 1595-ben megírt ötfelvonásos vígjátékát a kassai társulat kellő szakmai ihletettséggel két felvonásban képes volt úgy színre vinni, hogy az korunk valóságát és nyelvezetét is beleépítve nagyon hatásosan szól a közönséghez. Ezzel a darabbal a színház három fesztivál díjat is bezsebelt...” Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)